

PATENT- OG VAREMÆRKESTYRELSEN

IPR NØGLEN

HVAD ER IPR?

PATENTER

BRUGSMODEL

VAREMÆRKER

DESIGN

OPHAVSRET

KRÆNKELSE OG HÅNDHÆVELSE AF RETTIGHEDER

HVORDAN UDNYTTER DU DIN VIRKSOMHEDS VIDEN?

HVOR KAN JEG FÅ HJÆLP?

EGNE NOTER

GØR IDEER TIL AKTIVER®

FORORD

Danske virksomheder skal i stigende grad konkurrere globalt på produkter og ideer med et højt og unikt videnindhold. Dette stiller i høj grad krav til virksomhedernes viden om IPR.

Patent- og Varemærkestyrelsen har udviklet IPR Nøglen for at give dig et indblik i, hvad IPR er, samt hvilke muligheder du har for at beskytte og udnytte din viden.

IPR Nøglen er opsat som et opslagsværk med faneblade, så du nemt og overskueligt kan få et overblik over mulighederne inden for IPR samt hvilke afsnit, der er relevante for dig. Den er udviklet med henblik på at give dig en introduktion til IPR og er i vidt omfang tænkt som en forberedelse til mødet med en IP-rådgiver.

December 2011

Jesper Kongstad
Direktør

1. HVAD ER IPR?

- 1.1. Hvad er IPR? 4
- 1.2. Hvorfor er det vigtigt at beskytte sine opfindelser og ideer?
- 1.3. Hvad kan beskyttes?
- 1.4. Hvad kan ikke beskyttes? 5

Hvad er IPR

1. HVAD ER IPR?

1.1. HVAD ER IPR?

IPR er en forkortelse for Intellectual Property Rights – eller intellektuelle ejendomsrettigheder på dansk og er en fællesbetegnelse for beskyttelsen af opfindelser og ideer, som f.eks.:

- *En teknisk opfindelse*
- *Formgivning af et produkt*
- *Et logo*
- *Et billede*
- *En tekst*

IPR omfatter alle former for beskyttelse af teknik, forretningskendetegn, design og brugskunst gennem patenter, brugsmodeller, varemærker, design samt kunstneriske og litterære værker.

1.2. HVORFOR ER DET VIGTIGT AT BESKYTTE DINE OPFINDELSER OG IDEER?

Det vil altid være en konkret vurdering, om det kan betale sig at beskytte dine opfindelser og ideer. Som udgangspunkt vil du stå bedre i en konkurrencesituation, hvis disse er beskyttet.

Umiddelbart er der to fordele ved at beskytte dine opfindelser og ideer:

- 1) *Du får et værn mod kopiering, da du med en rettighed kan forhindre andre i at kopiere dine opfindelser og ideer.*
- 2) *Du får en "ny" vare at handle med, da du kan sælge eller udlicensere dine rettigheder.*

Derfor er IP-beskyttelse en måde at gøre ideer til forretningsmæssige aktiver.

1.3. HVAD KAN BESKYTTES?

- *Opfindelser, f.eks. lægemidler, mekanik og elektronik.*
- *Varemærker, f.eks. logoer, navne og slogans.*
- *Design, f.eks. møbler, værktøj og legetøj.*
- *Kunstneriske og litterære værker, f.eks. musik, bøger og film.*

Opfindelser, varemærker og design skal registreres for at opnå beskyttelse, hvorimod kunstneriske og litterære værker opnår beskyttelse, når værket skabes. Det betyder, at der ikke ved kunstneriske og litterære værker er krav om ansøgning, stempel, registrering eller betaling. Læs mere om kunstneriske og litterære værker under afsnit 6 om ophavsret.

1.4. HVAD KAN IKKE BESKYTTES?

Generelt kan man sige, at opfindelser og ideer skal være nye, for at man kan opnå beskyttelse af dem. Der opstår ofte tvivl om, hvorvidt koncepter kan beskyttes. Selvom koncepter er nye, kan de som udgangspunkt ikke beskyttes. Du kan imidlertid forsøge at beskytte delelementer af dit koncept, som f.eks. navnet, teknikken og designet gennem patenter, varemærker, design og ophavsret.

.....

Eksempel:

Hvis du har fået en ide til et brætspil, kan du f.eks. have beskrevet reglerne til spillet i en tekst. Denne tekst vil være beskyttet af *ophavsretten*. Andre må gerne beskrive reglerne i en anden tekst, men de må ikke kopiere den.

Du kan også have designet brættet og brikkerne til spillet. Selve udformningen af brættet og brikkerne vil muligvis kunne beskyttes som design gennem en *designregistrering*.

Har du udviklet en bestemt fremstillingsmåde til at producere dele af dit spil, kan denne muligvis beskyttes ved et *patent*.

Derudover kan du også forsøge at beskytte navnet på spillet gennem en *varemærkeregistrering*.

.....

2. PATENTER

2.1.	Hvad er et patent?	<u>8</u>
2.2.	Hvad skal der til for at opnå et patent?	
2.3.	Hvad kan du bruge et patent til?	
2.4.	Sådan ansøger du om patent	<u>9</u>
2.5.	Hvad koster en patentansøgning?	
2.6.	Patent i udlandet	<u>10</u>
2.6.1.	Beskyttelse i EU	
2.6.2.	Beskyttelse i resten af verden	

Patenter

2. PATENTER

2.1. HVAD ER ET PATENT?

Et patent er en eneret til at udnytte en teknisk opfindelse forretningsmæssigt. I praksis betyder det, at du som indehaver af et patent har retten til at forbyde andre at udnytte opfindelsen i erhvervmæssig sammenhæng. Det vil sige, at andre f.eks. ikke må producere opfindelsen og sælge den uden at have indgået aftale med dig først.

Patenter kan opretholdes i op til 20 år regnet fra den dag, ansøgningen om patentet indleveres til patentmyndigheden.

Patenter udstedes og gælder nationalt. Hvis du har fået patent i Danmark, gælder din rettighed kun i Danmark. Hvis du vil have patent i andre lande, skal du derfor også indsende en ansøgning til disse lande, da din eneret kun gælder i de lande, hvor du har ansøgt og opnået patent. Se endvidere afsnit 2.6. om patent i udlandet.

2.2. HVAD SKAL DER TIL FOR AT OPNÅ ET PATENT?

Din opfindelse skal opfylde tre kriterier for at kunne få patentbeskyttelse:

- *Opfindelsen skal kunne udnyttes industrielt.*
- *Opfindelsen skal være ny i forhold til allerede kendt viden*
– *dvs. den skal have nyhedsværdi.*
- *Opfindelsen skal adskille sig væsentligt fra allerede kendt viden*
– *dvs. den skal have opfindeshøjde.*

Det vigtigste kriterium for at opnå en patentrettighed er, at opfindelsen er ny i forhold til allerede kendt viden. Det er desuden vigtigt, at opfindelsen kan *udnyttes industrielt* og adskiller sig væsentligt fra *kendt viden*.

Kendt viden betyder alt, hvad der har været offentligt tilgængeligt på det tidspunkt, hvor patentansøgningen første gang bliver indleveret til en patentmyndighed. Det vil f.eks. sige, at opfindelsen ikke på nogen måde må have været offentliggjort noget sted i verden. Den må f.eks. ikke have været præsenteret på en udstilling, til et foredrag eller beskrevet i aviser, lærebøger mm. Patentmyndigheden undersøger, om opfindelsen adskiller sig væsentligt fra kendt viden ved at lave en såkaldt nyhedsundersøgelse.

Opfindelsen skal herudover opfylde en række betingelser, bl.a. skal den være beskrevet på en forståelig måde i patentansøgningen.

2.3. HVAD KAN DU BRUGE ET PATENT TIL?

Allerede når du har *indsendt* din patentansøgning, kan du indgå samarbejdsaftaler uden at miste din mulighed for at få eneret til opfindelsen, og uden at nyhedsværdien går tabt.

Når du har fået *udstedt* et patent, kan du:

- *Hindre andre i at udnytte din opfindelse erhvervmæssigt.*
- *Sælge retten til at udnytte opfindelsen.*

Når du ønsker at få et patent, er det ofte med forventningen om, at opfindelsen kan tilføre dine produkter eller metoder nogle egenskaber, som kan give dig konkurrencefordele på markedet. Med patentet kan du forhindre andre i at forbedre deres produkter eller processer på samme måde som dig.

Selvom patentet giver eneret til at udnytte opfindelsen, er det vigtigt at forstå, at det ikke er en ret til at gøre brug af opfindelsen. Der kan f.eks. være andre patentrettigheder, der forhindrer dig i at udnytte opfindelsen, før du har fået lavet aftaler med indehaverne af disse patenter. Der kan også være markedsføringsregler eller andre reguleringer, der forhindrer, at du umiddelbart kan markedsføre og sælge produkter, hvori din opfindelse indgår.

Når et patent ikke længere er gyldigt, har alle mulighed for at udnytte opfindelsen kommercielt.

2.4. SÅDAN ANSØGER DU OM PATENT

Du kan indlevere din danske patentansøgning til Patent- og Varemærkestyrelsen. Ansøgningen kan indleveres både på dansk og engelsk.

På Patent- og Varemærkestyrelsens hjemmeside, www.dkpto.dk, kan du hente en ansøgningsblanket.

Du kan indlevere din ansøgning online, pr. e-mail eller almindelig post. Har du spørgsmål vedr. indlevering af en patentansøgning, er du velkommen til at henvende dig til Patent- og Varemærkestyrelsen.

2.5. HVAD KOSTER EN PATENTANSØGNING?

Udgifterne til patentering fordeler sig hovedsagligt på:

- *Evt. rådgivning til udfærdigelse af selve ansøgningen og den senere kommunikation med myndighederne.*
- *Gebyrer til behandling af ansøgningen og dens offentliggørelse og opretholdelse.*
- *Oversættelse af ansøgningen, hvis den skal bruges i andre lande.*

Gebyret for at få behandlet en patentansøgning hos Patent- og Varemærkestyrelsen i Danmark er 3.000 kr. Behandlingen omfatter en nyhedsundersøgelse af din opfindelse samt en vurdering af, om din ansøgning kan lede til et patent. *(For de aktuelle priser se Patent- og Varemærkestyrelsens prisliste på www.dkpto.dk).*

For at opretholde dit patent skal du årligt indbetale et gebyr. Hvis du ikke indbetaler årsgebyret, ophører gyldigheden af dit patent.

De samlede omkostninger ved at patentere er afhængig af opfindelsen og det antal lande, du ønsker at få patent i. Du bør derfor konsultere en professionel rådgiver for at få et mere præcist bud på, hvad det reelt vil koste dig at patentere din opfindelse.

Du kan desuden få et overblik over mulige ansøgningsforløb, når du skal patentere en ide samt et indtryk af omkostningsniveauet ved at anvende Patent- og Varemærkestyrelsens Patent Cost Benefit Guide på www.iprcostbenefitguide.dk.

2.6. PATENT I UDLANDET

Hvis du f.eks. vil sælge dit produkt eller opstarte produktion i udlandet, er det en god ide at ansøge om patent på din opfindelse internationalt. Det sikrer dine rettigheder i udlandet og kan bl.a. være nyttigt, hvis dit produkt bliver kopieret, da du i så fald har en registreret rettighed at håndhæve.

Patenter udstedes i hvert enkelt land for sig. Hvis du vil have patent udenfor Danmark, skal du derfor også indsende en ansøgning til myndighederne i alle de lande, du ønsker, patentbeskyttelsen skal gælde i.

Hvis du ønsker patent i flere lande, er det meget vigtigt, at du viderefører din ansøgning inden for et år fra den dato, hvor du indleverede din ansøgning første gang - ellers mister du muligheden for at få patent på din ide i andre lande. I forbindelse med videreførelsen skal du som udgangspunkt oversætte ansøgningen til sproget i det land, du søger i.

Det vil ofte være nødvendigt at få professionel bistand fra en rådgiver, inden du ansøger om patent i udlandet.

2.6.1. Beskyttelse i EU

Danmark er med i en række internationale aftaler, der kan gøre din ansøgning om patent i udlandet lettere. Danmark er bl.a. med i en regional europæisk ordning, der forsimpler ansøgningsforløbet i Europa. Med det europæiske patentsamarbejde kan du indlevere en europæisk patentansøgning i Danmark eller direkte hos EPO, the European Patent Office, og krydse af på ansøgningen, hvilke europæiske lande, dit patent skal gælde i. På den måde undgår du at skulle indlevere en patentansøgning til de enkelte nationale lande i Europa, som du ønsker patent i. Du kan dermed få behandlet og udstedt dit patent i flere europæiske lande gennem én europæisk ordning.

2.6.2. Beskyttelse i resten af verden via PCT

Danmark er medlem af Patent Cooperation Treaty (PCT), der er en samarbejdsstraktat, der bl.a. er oprettet for at lette adgangen til at opnå patent i mange lande. Med PCT-ordningen kan du ansøge om patent i mange lande samtidig, men i første omgang kun indlevere din ansøgning i ét land. Du kan indlevere din PCT-ansøgning til Nordic Patent Institute (NPI) i Danmark. NPI er din lokale myndighed for PCT-ansøgninger. Ud over Danmark er Norge og Island partnere i NPI. Du kan læse mere om NPI på www.npi.int.

Du kan desuden indlevere din PCT-ansøgning hos EPO, WIPO (World Intellectual Property Organization) eller den svenske patentmyndighed.

3. BRUGSMODEL

- 3.1. Hvad er en brugsmodel? 12
- 3.2. Hvad kan du bruge en brugsmodelregistrering til?
- 3.3. Sådan ansøger du om brugsmodelbeskyttelse
- 3.4. Hvad koster en brugsmodelansøgning?
- 3.5. Brugsmodel i udlandet 13

Brugsmodel

3. BRUGSMODEL

3.1. HVAD ER EN BRUGSMODEL?

En brugsmode er en eneret til forretningsmæssig udnyttelse af en ide, der løser et teknisk problem og kaldes også "det lille patent".

For at få din opfindelse beskyttet som brugsmode er kravene til opfindeshøjde mindre end ved et patent. Det vil sige at kravet, om hvor meget din opfindelse skal adskille sig fra lignende opfindelser, ikke er lige så skrap, som hvis du søger om patentbeskyttelse.

Brugsmodebeskyttelsen kan opretholdes i maksimalt 10 år, hvorimod et patent kan gælde i op til 20 år.

3.2. HVAD KAN DU BRUGE EN BRUGSMODELREGISTRERING TIL?

Du kan bruge din brugsmode registrering til det samme som en patentregistrering, dvs. du kan forbyde andre at kopiere din ide, og du kan handle med rettigheden.

Du kan med fordel overveje brugsmode frem for patent når:

- *Du vurderer, at din frembringelse ikke kan opnå patent.*
- *Du forventer, at den kommercielle levetid for ideen bliver kort.*
- *Du ønsker en hurtig registrering og dermed dokumentation for din eneret.*

3.3. SÅDAN ANSØGER DU OM BRUGSMODELBESKYTTELSE?

Du kan indlevere din danske brugsmodeansøgning til Patent- og Varemærkestyrelsen. Ansøgningen kan indleveres både på dansk og engelsk.

På Patent- og Varemærkestyrelsens hjemmeside, www.dkpto.dk, kan du hente en ansøgningsblanket. Du kan indlevere din ansøgning online, pr. e-mail eller almindelig post. Har du spørgsmål vedr. indlevering af en brugsmodeansøgning, er du velkommen til at henvende dig til Patent- og Varemærkestyrelsen.

3.4. HVAD KOSTER EN BRUGSMODELANSØGNING?

Udgifterne til brugsmode registrering fordeler sig hovedsagligt på:

- *Evt. rådgivning til udfærdigelse af selve ansøgningen og den senere kommunikation med myndighederne.*
- *Gebyrer til behandling af ansøgningen og dens offentliggørelse og opretholdelse.*
- *Oversættelse af ansøgningen, hvis den skal bruges i andre lande.*

Gebyret for at få en brugsmode registreret i Danmark er 2.000 kr. Når du indleverer en brugsmodeansøgning, undersøger Patent- og Varemærkestyrelsen ikke, om din opfindelse faktisk er ny og adskiller sig fra andre opfindelser, som ved patentansøgninger. Det vil sige, at din opfindelse ikke bliver prøvet.

Skal du have brugsmodeansøgningen prøvet, tillægges et yderligere gebyr på 4.000 kr. Prøvningen omfatter en nyhedsundersøgelse af din frembringelse, samt vurderingen af om din ansøgning kan lede til brugsmode. *(For de aktuelle priser se Patent- og Varemærkestyrelsens prisliste på www.dkpto.dk).*

Hvis du vil have beskyttelse af din brugsmode i op til 10 år, skal registreringen fornyes efter 3 og 6 år. Fornyelsen sker ved at indbetale et fornyelsesgebyr. Hvis du ikke fornyer din brugsmode, bortfalder din rettighed.

3.5. BRUGSMODEL I UDLANDET

Der findes ingen fælles EU-brugsmodebeskyttelse. Så hvis du vil søge brugsmode registrering i udlandet, skal du indsende en ansøgning til patentmyndigheden i det land, hvor du ønsker beskyttelse.

Du skal dog være opmærksom på, at det kun er ganske få lande, der registrerer brugsmode, f.eks. registrerer Holland og Sverige ikke brugsmode. Derfor vil det ofte være nødvendigt at få professionel bistand fra en rådgiver, inden du ansøger om brugsmode i udlandet. På www.innovaccess.eu kan du se de rettigheder, som de forskellige lande i EU registrerer.

Du kan også videreføre en dansk brugsmodeansøgning i udlandet som en patentansøgning. Hvis du ønsker at søge videre beskyttelse i udlandet, skal dette ske senest et år efter, at du indleverede din første ansøgning. Du er velkommen til at kontakte Patent- og Varemærkestyrelsen, hvis du ønsker at høre mere om videreførelse af en brugsmodeansøgning.

4. VAREMÆRKER

4.1. Hvad er et varemærke?	<u>16</u>
4.1.1. Et virksomhedsnavn er ikke det samme som et varemærke	
4.1.2. Domænenavne	<u>17</u>
4.2. Hvad kan du bruge et varemærke til?	
4.3. Sådan ansøger du om et varemærke	
4.4. Hvad koster en varemærkeansøgning?	<u>18</u>
4.5. Varemærke i udlandet?	
4.5.1. Beskyttelse i EU	
4.5.2. Beskyttelse i resten af verden	<u>19</u>
4.6. ® og TM - hvornår bruger man hvad?	

Varemærker

4. VAREMÆRKER

4.1. HVAD ER ET VAREMÆRKE?

Et varemærke er det særlige navn eller kendetegn, som en virksomhed kan bruge til at markedsføre sig selv eller sine produkter og services med. Varemærket fortæller, at en vare kommer fra en bestemt producent og signalerer på den måde en bestemt kvalitet, livsstil, oprindelse, prisniveau eller andre egenskaber.

Et godt navn eller logo kan være et af de væsentligste aktiver for en virksomhed eller et produkt. Derfor er det en god ide at beskytte sin eneret til den slags forretningskendetegn ved at registrere det som varemærke, så produktets eller virksomhedens identitet ikke svækkes på markedet i forhold til konkurrerende virksomheder og produkter.

Et registreret varemærke gælder i 10 år og kan fornyes hvert tiende år. Det beskytter særlige kendetegn for varer og tjenesteydelser mod andre, der benytter lignende kendetegn inden for samme branche. Et varemærke kan bestå af ord eller et logo, en kombination af de to elementer eller måske af en meget specielt udformet emballage.

4.1.1. Et virksomhedsnavn er ikke det samme som et varemærke

Ud over varemærker findes der en række andre forretningskendetegn, som f.eks. virksomhedsnavne og navne på anparts- og aktieselskaber, der ligesom varemærker nyder en vis beskyttelse. Det er Erhvervsstyrelsen, der registrerer dem.

I boksen nedenfor ses en række eksempler på, hvordan beskyttelsen af virksomhedsnavn og varemærker adskiller sig fra hinanden i Danmark:

Virksomhedsnavne	Varemærker
Fortrinsret til at bruge virksomhedsnavnet, dvs. at en yngre virksomhed ikke kan registrere eller bruge et identisk navn.	Ret til at forbyde andre at udnytte varemærket kommercielt.
Beskyttelsen kan være begrænset til et lille geografisk område, som f.eks. en bestemt by.	Beskyttelsen gælder i hele Danmark.
Beskyttet mod andre virksomhedsnavne uanset branche.	Varemærker er som udgangspunkt kun beskyttet inden for én branche.

På grund af forskellene på virksomhedsnavne og varemærker kan det være en god ide, at du får beskyttet dit forretningskendetegn både som virksomheds- eller selskabsnavn og som varemærke.

4.1.2. Domænenavne

Et domænenavn beskytter en given adresse på internettet, som angives ved et navn, f.eks. www.dkpto.dk. Hvert navn skal være unikt, hvilket betyder, at to identiske domænenavne ikke kan registreres sideløbende.

Patent- og Varemærkestyrelsen varetager ikke registrering af domænenavne. Du skal derimod registrere dit domænenavn via en registrator, der er godkendt af DK Hostmaster. Læs mere på www.dk-hostmaster.dk.

En registrering af et domænenavn medfører ikke i sig selv, at du opnår *et særligt* kendetegns- eller ejendomsretligt krav på navnet. Det er derfor en god ide at overveje at registrere dit domænenavn som varemærke, hvis det opfylder betingelserne for at blive registreret.

4.2. HVAD KAN DU BRUGE ET VAREMÆRKE TIL?

Et varemærke er et kendetegn, der adskiller dine produkter fra konkurrenternes. Når du har fået en registrering af dit varemærke, kan du bruge det til at hindre andre i at bruge et lignende varemærke inden for samme branche og produkter, og det er derfor også et signal til konkurrenter om ikke at anvende det samme eller et lignende varemærke.

4.3. SÅDAN ANSØGER DU OM ET VAREMÆRKE?

Du registrerer dit varemærke i Danmark hos Patent- og Varemærkestyrelsen.

Inden du indsender en ansøgning, er det dog en god ide at undersøge, om der allerede er registreret lignende varemærker. Du har mulighed for at få Patent- og Varemærkestyrelsen eller en privat rådgiver til at udføre en grundig forundersøgelse af dette mod betaling.

For at et varemærke kan registreres, skal det være tydeligt, hvilke typer af varer og tjenesteydelser, som mærket skal gælde for. Som bilag til ansøgningen skal du derfor vedlægge en fortegnelse over de varer og tjenesteydelser, som varemærket skal gælde for. Alle typer varemærker kan kategoriseres i vareklasser. Du kan læse mere om reglerne for kategorisering af varemærker på Patent- og Varemærkestyrelsens hjemmeside, www.dkpto.dk

På www.dkpto.dk kan du desuden hente en ansøgningsblanket til varemærkeansøgninger, som du skal udfylde og indsende til Patent- og Varemærkestyrelsen.

4.4. HVAD KOSTER EN VAREMÆRKEANSØGNING?

Prisen for at søge et varemærke er kr. 2.350. Prisen inkluderer 3 klasser, dvs. hvilke typer varer og tjenesteydelser varemærket skal gælde for.

For at bibeholde din registrering af varemærket, skal det fornyes hvert 10. år. Hvis ikke dette fornyelsesgebyr betales, bortfalder din rettighed, og andre kan derefter frit anvende dit varemærke.

(For de aktuelle priser se Patent- og Varemærkestyrelsens prisliste på www.dkpto.dk).

4.5. VAREMÆRKE I UDLANDET?

En dansk ansøgning om varemærkeregistriering gælder som udgangspunkt kun i Danmark, og dermed er varemærket kun beskyttet i Danmark. Hvis du ønsker, at dine varemærker skal sikres i udlandet, er det ikke tilstrækkeligt, at de er registreret i Danmark. Du skal derimod indlevere en ansøgning i de lande, som du ønsker registrering i. Det er f.eks. relevant at registrere et varemærke i lande, hvor du sælger eller producerer dine produkter, eller har planer om at gøre det.

Det vil ofte være en god ide at få professionel bistand fra en rådgiver, inden du ansøger om at få dit varemærke registreret i udlandet.

4.5.1. Beskyttelse i EU

Hvis du vil beskytte dine rettigheder i alle EU-lande, har du mulighed for at opnå beskyttelse i alle EU's medlemslande på baggrund af én EU-varemærkeansøgning. En EU-varemærkeregistriering er gyldig i 10 år med mulighed for fornyelse i 10-årige perioder. Du skal dog være opmærksom på, at gyldighedsperioden gælder 10 år fra ansøgningsdatoen og ikke fra den dato, hvor varemærket bliver registreret.

Ønsker du en EU-varemærkeregistriering, der dækker alle medlemsstaterne i EU, kan du enten ansøge om dette direkte hos EUs Harmoniseringskontor OHIM, eller du kan ansøge om det gennem Patent- og Varemærkestyrelsen.

Du skal dog være opmærksom på, at der gælder et *"alt eller intet"* princip for EU-ordningen. Det betyder, at hvis dit varemærke ikke kan opnå beskyttelse i ét land, vil det blive afvist som EU-varemærke. Hvis dit varemærke bliver afvist som EU-varemærke, kan du ansøge om beskyttelse i hvert af de lande, som ikke har afvist beskyttelsen.

Du skal endvidere være opmærksom på, at hvis du ønsker at videreføre en dansk varemærkeansøgning til en EU-varemærkeregistriering, skal dette gøres senest 6 måneder efter indleveringen af den danske ansøgning, for at du kan få din *prioritet* overført.

Prioritet vil sige, at din videreførte ansøgning vil blive betragtet som indleveret samme dato, som den danske ansøgning. Du kan også indlevere en ansøgning til OHIM efter udløbet af de 6 måneder, men så får du blot en prioritetsdato svarende til den dag, du indleverer den nye ansøgning, dvs. der kan være blevet indleveret andre ansøgninger, der kan ligne din og dermed være en hindring i forhold til din ansøgning.

4.5.2. Beskyttelse i resten af verden

Hvis du vil registrere dit varemærke i en række lande verden over, kan du benytte Madrid-protokolsystemet. På baggrund af én ansøgning kan du søge registrering i de lande, der har tiltrådt Madrid-protokollen.

Ønsker du at få dit varemærke registreret i et land, der ikke er medlem af Madridprotokol-systemet, skal du indgive en ansøgning til det enkelte lands nationale myndighed. På Verdensorganisationen for Intellektuel Ejendomsrets (WIPO) hjemmeside www.wipo.int, kan du finde en liste over de lande, der har tiltrådt Madrid-protokollen.

Du kan kun søge om en international registrering gennem Madrid-protokollen, hvis du allerede har en *basisansøgning*. En basisansøgning kan f.eks. være en dansk varemærkeansøgning, en dansk varemærke-registrering eller en EU-varemærkeansøgning.

Du skal herefter udfylde en WIPO-ansøgningsblanket og indsende den til Patent- og Varemærkestyrelsen, der kontrollerer, at de formelle krav er opfyldt og efterfølgende videresender den til WIPO. Ansøgningsblanketten kan du finde på Patent- og Varemærkestyrelsens hjemmeside, www.dkpto.dk, eller få hos Patent- og Varemærkestyrelsens kundecenter.

4.6. ® OG TM - HVORNÅR BRUGER MAN HVAD?

™ er en forkortelse for "Trade Mark" – på dansk: Varemærke. Du kan bruge ™ til at vise andre, at du anser dit mærke, logo mm. som et varemærke, men det er ikke et udtryk for, at mærket er registreret.

® står for "registreret varemærke". Du kan bruge ® til at indikere over for andre, at du har en eneret til varemærket.

I den danske lovgivning er der dog ingen regler for brugen af symbolerne ™ og ®. I udlandet er der til gengæld forskellige regler for brugen af symbolerne. I USA må du f.eks. kun bruge ®, når du har opnået en registrering og kun for de varer, som dit mærke er registreret for.

Det er derfor altid en god ide at orientere dig om reglerne for brugen af ™ og ® i udlandet, hvis du ønsker at markedsføre eller eksportere dine varer dertil.

5. DESIGN

5.1. Hvad er et design?	<u>22</u>
5.1.1. Prøv dit design af på markedet i op til 1 år før registrering	
5.2. Hvad kan du bruge en designregistrering til?	
5.3. Sådan får du registreret dit design	<u>23</u>
5.4. Hvad koster en designregistrering?	
5.5. Designbeskyttelse i udlandet	
5.5.1. Beskyttelse i EU	
5.5.2. Beskyttelse i lande uden for EU	<u>24</u>

Design

5. DESIGN

5.1. HVAD ER ET DESIGN?

Et design beskytter et produkts udseende eller dele heraf bestemt af de særlige træk ved produktet eller dets udsmykning. Produkter, der kan beskyttes efter designloven, kan f.eks. være maskiner, emballager, møbler, tøj, legetøj, værktøj, fødevarer, skærbilleder på en computer, ikoner, skrifttyper og lignende.

Der er to hovedbetingelser, som skal opfyldes, for at du kan få designbeskyttelse:

- 1) **Designet skal være nyt.** Dvs. at designet ikke må have været offentliggjort, før du søger om designbeskyttelse. (Læs nærmere om "Skånefristen" under afsnit 5.1.1.)
- 2) **Designet skal have "individuel karakter".** Det betyder, at helhedsindtrykket af designet skal adskille sig klart fra helhedsindtrykket fra andre kendte design. Et design kan f.eks. være så enkelt og almindeligt, at det mangler "individuel karakter". Det vil sige, hvis designet alene består af kendte geometriske figurer som f.eks. en firkant eller cirkel.

Hvis du har skabt et nyt design, er det en god ide at prøve at beskytte designet ved at få det registreret. På den måde kan du lettere håndhæve din ret til designet, hvis andre skulle kopiere det. Beskyttelsen gælder fra den dag, du ansøger om designbeskyttelse og i perioder på 5 år. Et design kan dog højst beskyttes i 25 år.

5.1.1. Prøv dit design af på markedet i op til 1 år før registrering

Du skal også være opmærksom på den såkaldte skånefrist. Skånefristen betyder, at du kan prøve dit design af på markedet i op til et år, før du vælger, om du vil beskytte det eller ej. For at undgå konflikter om, hvem der har ret til et design, kan du bruge Patent- og Varemærkestyrelsens DesDoc. Her kan du dokumentere, at det er dig, der har lavet designet på et givent tidspunkt ved at få det oprettet i vores database. Du finder DesDoc på www.dkpto.dk/desdoc/

Du skal dog være opmærksom på, at det ikke er alle lande, der opererer med en skånefrist. Hvis designet ønskes beskyttet i et land, der ikke opererer med skånefrist, må produktet/designet ikke have været offentliggjort inden en registrering.

5.2. HVAD KAN DU BRUGE EN DESIGNREGISTRERING TIL?

Når du har fået en designregistrering, kan du anvende den til at hindre andre i at bruge samme eller lignende design. En designregistrering er dermed en måde at synliggøre og dokumentere din ejendomsret over for konkurrenter. Det er derfor en god ide at sikre dig retten til dit design, inden det sendes på markedet, så du kan forhindre andre i at kopiere det.

5.3. SÅDAN FÅR DU REGISTRERET DIT DESIGN

Hvis du ønsker at ansøge om designbeskyttelse i Danmark, skal du indsende din ansøgning til Patent- og Varemærkestyrelsen.

På www.dkpto.dk kan du indlevere din ansøgning online. Du kan også hente en ansøgningsblanket på hjemmesiden, som du skal udfylde og indsende til Patent- og Varemærkestyrelsen.

Da din designbeskyttelse dækker dit produkts udseende, er det vigtigste i din ansøgning, at der er vedlagt et godt billedmateriale, der viser produktet tydeligt i sin helhed fra flere vinkler. Det er vigtigt, at der ikke er tvivl om produktets udseende, da det er billedmaterialet, der fastsætter beskyttelsens omfang.

5.4. HVAD KOSTER EN DESIGNREGISTRERING?

Hos Patent- og Varemærkestyrelsen er grundgebyret for en designansøgning 1.200 kroner.

(For de aktuelle priser se Patent- og Varemærkestyrelsens prisliste på www.dkpto.dk).

En designregistrering skal fornyes hvert 5. år ved at indbetale et fornyelsesgebyr. Hvis ikke du fornyer din rettighed, bortfalder dens gyldighed.

5.5. DESIGNBESKYTTELSE I UDLANDET

En ansøgning om designregistrering gælder som udgangspunkt kun i Danmark, og derfor er dit design kun beskyttet i Danmark. Hvis du ønsker, at dit design skal sikres i udlandet, skal du indgive en ansøgning om designbeskyttelse i de lande, hvor du ønsker registrering af dit design.

5.5.1. Beskyttelse i EU

Du har mulighed for at få beskyttet dit design i alle EU's medlemslande, inklusiv Danmark, ved blot at indgive én ansøgning. Kravene til designet er de samme i alle medlemslandene, da den danske designlov bygger på det samme direktiv som EU-ordningen. Det betyder, at et registreret EU-design ligeledes kan opnå beskyttelse i op til 25 år.

Du skal dog være opmærksom på, at der gælder et "alt eller intet" princip for EU-ordningen. Det betyder, at hvis dit design ikke kan opnå beskyttelse i ét land, vil det blive afvist som EU-design. Hvis dit design bliver afvist som EU-design, kan du ansøge om beskyttelse i hvert af de lande, som ikke har afvist beskyttelsen.

Du kan ansøge om et EU-design enten direkte hos EUs Harmoniseringskontor, OHIM, eller du kan ansøge om det gennem Patent- og Varemærkestyrelsen.

5.5.2. Beskyttelse i lande uden for EU

Du kan også ansøge om designbeskyttelse i lande uden for EU. Da der ikke findes en international ordning for design, skal du indgive en ansøgning om designbeskyttelse i hvert enkelt land for sig. Du skal dog være opmærksom på, at der fra land til land kan være store forskelle i reglerne om ansøgning, så det vil ofte være nødvendigt at få professionel bistand fra en designrådgiver eller advokat.

6. OPHAVSRET

6.1. Hvad er ophavsret?

6.1.1. ©-mærket

26

Ophavsret

6. OPHAVSRET

6.1. HVAD ER OPHAVSRET?

Ophavsret - eller copyright, som det også kaldes - er en eneret, der gælder for kunstneriske og litterære værker (f.eks. romaner, noder, skuespil, malerier mm.). Ophavsretten gælder også for edb-programmer, der regnes som litterære værker.

Ophavsretten opstår i og med, at værket bliver skabt. Den registreres ikke. Det betyder – i modsætning til de andre immaterielle rettigheder – at man ikke skal søge om en registrering af værket eller betale vedligeholdelsesgebyrer.

Når du har fået ophavsret betyder det, at du har:

- *Eneret til at offentliggøre værket.*
- *Eneret til at fremstille eksemplarer af værket.*
- *Eneret til at blive navngivet, hvis nogen bruger dit værk.*
- *Eneret til at ændre værket.*

Der er to hovedbetingelser, som skal opfyldes, for at et produkt kan opnå ophavsretlig beskyttelse:

- **Produktet skal være skabt ved en selvstændig, kreativ indsats.**
- **Produktet skal have værkshøjde.** *For at have værkshøjde skal produktet adskille sig fra banaliteter og have en vis grad af originalitet og særpræg.*

Beskyttelsesperioden for et ophavsretligt værk i Danmark er 70 år regnet fra skaberens død.

Ophavsretsloven administreres i Danmark af Kulturministeriet. Du kan læse mere om ophavsret på Kulturministeriets hjemmeside www.infokiosk.dk.

6.1.1. ©-mærket

Tegnet © kendetegner produkter, der er beskyttet af copyright i f.eks. Storbritannien og USA.

Tegnet kan bruges til at indikere over for andre, at du har ophavsret til det værk, som tegnet bruges i forbindelse med.

Dog er der i Danmark ingen regler for brugen af tegnet ©. Det betyder for det første, at du selv må bestemme, om du vil bruge ©-tegnet på dit værk. For det andet betyder det, at du ikke behøver bruge tegnet for at få beskyttet ophavsretten til dit værk. Du har nemlig allerede ophavsretten fra det tidspunkt, hvor du har skabt værket.

7. KRÆNKELSE OG HÅNDHÆVELSE AF RETTIGHEDER

- 7.1. Krænker andre dine rettigheder?
- 7.2. Krænker du andres rettigheder?

28

Krænkelse
og håndhævelse
af rettigheder

7. KRÆNKELSE OG HÅNDHÆVELSE AF RETTIGHEDER

Når en virksomhed anvender en anden virksomheds opnåede enerettigheder (patent, varemærke, design, brugsmode eller et værk) uden accept, er der tale om krænkelse. Der kan f.eks. være tale om krænkelse, hvis en ny virksomhed anvender et logo eller et varemærke, der kan forveksles med et registreret varemærke for en anden virksomhed.

7.1. KRÆNKER ANDRE DINE RETTIGHEDER?

Bliver du opmærksom på, at andre krænker eller misbruger dine rettigheder, bør du reagere med det samme og evt. gå til en rådgiver, som kan hjælpe dig videre. Hvis du f.eks. får kendskab til, at produkter, der krænker en af dine rettigheder, importeres til eller eksporteres fra Danmark, kan du få fogedretten eller toldmyndighederne til at hjælpe. Du kan læse mere om dine muligheder under "IP-guiden" på www.dkpto.dk.

Har du en patentrettighed, har du mulighed for at tegne en forsikring, der dækker dine omkostninger til at håndhæve dine patenter over for krænker. Du kan læse mere om patentforsikringen på: www.dkpto.dk/information/patentforsikring.aspx

7.2. KRÆNKER DU ANDRES RETTIGHEDER?

Inden du begynder at investere i udvikling eller markedsføring af nye produkter, kan det være relevant at undersøge, om din virksomhed kan komme i konflikt med andres rettigheder.

Du kan på forskellige måder få kendskab til, at andre har rettigheder, der forhindrer dig i at drive din virksomhed, som du havde tænkt dig. I sådanne tilfælde kan det ofte betale sig at få vurderet disse rettigheders berettigelse, da nogle af dem kan være udstedt på et forkert grundlag. Du bør derfor kontakte en professionel rådgiver, der kan hjælpe dig videre med håndteringen af en sådan situation.

8. HVORDAN UDNYTTER DU DIN VIRKSOMHEDS VIDEN?

Hvordan udnytter du din
virksomheds viden?

30

Hvordan udnytter
du din virksomheds
viden?

8. HVORDAN UDNYTTER DU DIN VIRKSOMHEDS VIDEN?

Det er vigtigt, at du overvejer, hvordan din virksomhed kan udnytte sin viden og IPR til at skabe vækst i virksomheden. Det er klart, at jo mere unik din viden eller rettighed er, jo mere afhængig du er af denne, og jo længere du forventer, at den er afgørende for virksomhedens udvikling, desto større er behovet for, at du tager stilling til, hvordan din virksomhed skal arbejde med viden og IPR.

Her er eksempler på forhold, du bør overveje i din virksomhed:

- *Hvordan vil I sikre, at I løbende får taget stilling til, om I har udviklet ny viden, design eller varemærker, som det kan være relevant at beskytte?*
- *Hvordan vil I følge med i, hvilken viden jeres konkurrenter har udviklet, og hvilke rettigheder de har udtaget? Dvs. hvordan undgår I at spille tid på at udvikle noget, som andre allerede har rettigheder til?*
- *Hvordan kan/vil I håndhæve de rettigheder, som I har investeret i?*
- *Hvordan vil I udnytte jeres rettigheder, så de kan skabe mest værdi for jeres virksomhed – skal de for eksempel udlicenses?*

Kort sagt kan det være en god ide, at I får kortlagt, hvilke behov og muligheder I har i virksomheden for at skabe værdi og vækst ud af jeres viden og opfindelser, samt lægger en plan for jeres videre arbejde.

Du kan få hjælp til disse overvejelser i dit regionale væksthuse, hos Patent- og Varemærkestyrelsen og hos private rådgivere.

9. HVOR KAN JEG FÅ HJÆLP?

- 9.1. Patent- og Varemærkestyrelsen
- 9.2. Væksthusene
- 9.3. Private rådgivere

32

Hvor kan jeg
få hjælp?

9. HVOR KAN JEG FÅ HJÆLP?

9.1. PATENT- OG VAREMÆRKESTYRELSEN

Patent- og Varemærkestyrelsens erfarne medarbejdere i kundecentret er altid parate til at hjælpe dig. De kan vejlede dig om, hvordan du beskytter din opfindelse eller ide med et patent eller en brugsmode, dit navn og logo med en varemærkereгистраering eller får registreret dit design.

Kundecentret kan også informere om:

- *Hvordan du søger i og bruger informationer fra de forskellige databaser.*
- *Hvilke produkter vi tilbyder i form af søgninger og analyser.*

Du kan kontakte Patent- og Varemærkestyrelsens kundecenter telefonisk, via e-mail eller personligt.

Kundecentret er åbent:

Mandag – torsdag	kl. 09.00-16.00	Tlf. 4350 8301
Fredag	kl. 09.00-15.00	E-mail: pvs@dkpto.dk

9.2. VÆKSTHUSENE

Kontakt dit regionale væksthus for at få mere at vide om din virksomheds behov og muligheder for at skabe vækst gennem IPR. Læs mere på www.startvaekst.dk eller henvend dig hos et af væksthusene.

Du finder kontaktoplysningerne til dit regionale væksthus på www.startvaekst.dk

9.3. PRIVATE RÅDGIVERE

På Patent- og Varemærkestyrelsens hjemmeside www.dkpto.dk kan du finde en liste over private IP-rådgivere, f.eks. patentagenter, advokater m.fl., som tilbyder rådgivning inden for områderne patent, brugsmode, varemærke og design.

Bemærk at Patent- og Varemærkestyrelsens liste over IP-rådgivere alene er baseret på IP-rådgivernes egne indmeldinger. Bemærk endvidere at Patent- og Varemærkestyrelsen ikke har foretaget nogen form for rangering eller kvalitetssikring af de IP-rådgivere, der fremgår af listen.

10. EGNE NOTER

Egne noter

